

Test het Nederlands recht maar niet!

John de Croon

20 april 2012

Ongeveer een jaar geleden stond in de Duitse krant “Tagespiegel” een artikel dat mij intrigeerde (op 17 april 2011 om precies te zijn). Het artikel heeft me niet losgelaten en wilde het u niet onthouden. Ik zal u samengevat aangeven wat er is gebeurd.

In een Italiaanse staalfabriek in Turijn, onderdeel van het Thyssen-Krupp concern, was midden in de nacht in 2007 brand uitgebroken. Een brand is vervelend, maar hoeft niet per se dramatisch te zijn. Kleinere branden komen immers wel vaker voor met alleen materiële schade tot gevolg. Omdat het een fabriek is waar vloeibaar staal voorkomt, is de kans op een brand best reëel. In de zomer van 2010 was er ook brand geweest in een staalfabriek van Thyssen-Krupp in het Duitse Krefeld. Onder druk van de verzekeringsmaatschappij had Thyssen-Krupp besloten voor al haar staalfabrieken de veiligheid te verbeteren. Aldus geschiedde.....alleen in Turijn werden de veiligheidsmaatregelen niet uitgevoerd zoals bedoeld was.

In de staalfabriek in Turijn hadden de managers besloten een “medewerker brandpreventie” aan te stellen, maar die had geen benodigde opleiding en ook geen geschikte uitrusting. Die medewerker was erbij toen, twee dagen na zijn aanstelling, een brand uitbrak aan “Lijn 5”. Er was er geen automatische blusinrichting en drie van de vijf brandblussers werkten niet. Ook waren de waterleidingen defect. Er waren acht arbeiders, die uit alle macht probeerden de vlammen te doven. Toen barstte tijdens de brand een hydraulische leiding. Olie kwam met een druk van 140 bar vrij en de gevolgen lieten zich raden. Er ontstond een wolk van vuur en van de acht arbeiders werden er zeven gedood, waaronder de net aangestelde brandpreventiemedewerker. Dit was het ernstigste arbeidsongeval dat ooit in Italië had plaatsgevonden.

 17.04.2011 17:22 Uhr Von Paul Kreiner

---

16 Jahre Haft für deutschen Thyssen-Manager

In einem italienischen Werk waren sieben Arbeiter verbrannt, weil Löscheinrichtungen versagten – die Justiz spricht von Vorsatz

Mitten in der Nacht bricht im Turiner Stahlwerk von Thyssen-Krupp ein Feuer aus

De manager van de Italiaanse plant, Harald Espenhahn, werd in april 2011 veroordeeld tot een gevangenisstraf van zestien en een half jaar. De jury vond hem schuldig aan moord met voorbedachten rade. Vijf andere managers van Thyssen-Krupp hebben celstraffen gekregen van tussen de tien en dertien jaar. In het desbetreffende artikel in de Tagesspiegel stond dat in Italië, door een vanuit het communisme gedomineerde vakbondscultuur, de tegenstelling tussen arbeid en kapitaal groot is. Daardoor is er tegen ongevallen een (nog) veel hogere gevoeligheid dan in Duitsland het geval is. De straffen waren desondanks naar Italiaanse begrippen zwaar.

Uit het onderzoek kwam een aantal feiten naar voren. 114 veiligheidsregels waren bij “Lijn 5” overtreden. Volgens het vonnis wist het management daarvan en heeft het management daarmee de medewerkers de dood ingestuurd. Dat terwijl Harald Espenhahn het benodigde geld voor de veiligheidsvoorzieningen al vanuit het concern ontvangen zou hebben naar aanleiding van de brand in Krefeld.

Vragen die in me opkwamen waren “hoe kan het dat dit soort rampen kan ontstaan?”. En “wat kunnen we doen om het te voorkomen?”

Op de site Nu.nl las ik dat ThyssenKrupp gemeld heeft dat men de bescherming van de werknemers even belangrijk vindt als de kwaliteit van de producten en het streven naar winst. Stel dat dit ook zo is, dan blijft de vraag hoe dit heeft kunnen gebeuren. Soms is er een ongelukkige samenloop van omstandigheden waardoor ongelukken kunnen gebeuren. Maar van een dergelijke samenloop was hier geen sprake. Hier is een tijdbom gecreëerd. Als er 114 punten niet aan de veiligheidseisen voldoen, dan kun je wachten op een ongeval. Het was natuurlijk niet de intentie van de directeur om mensen te vermoorden, maar hij heeft willens en wetens met de inrichting van zijn fabriek dusdanige omstandigheid gecreëerd, dat te verwachten was dat er iemand om zou komen. En dan kom je wel akelig dicht bij moord met voorbedachten rade.

Het is bekend dat mensen bepaald gedrag vertonen wanneer ze een voordeel hebben bij een bepaalde situatie. Stel nu dat de betrokken managers een bonus hadden die gekoppeld was aan de beschikbaarheid van de fabriek. Die bonus kan zo maar in de tienduizenden euro's lopen. Echter komt het (gelukkig) ook vaak voor dat managers een bonus krijgen voor een veiligheidsprestatie¹. Wanneer dan gekozen zou worden voor uit bedrijf nemen van de fabriek, heeft een manager de zekerheid dat hij/zij een bonusbedrag misloopt. Het optreden van een veiligheidsincident is echter onzeker (een soort loterij) en als het al optreedt, bestaat er een kans dat er geen slachtoffers vallen. Aan de andere kant: in de risicomatrices die ik dikwijls zie, staat de dood van een aantal medewerkers in de categorie “onacceptabel”.

Hieruit valt een aantal lessen te leren. Zorg voor een risicomatrix en gebruik die. Als een risico onacceptabel is, zorg dan voor preventieve maatregelen die de risico's zowel op korte als op lange termijn tot een acceptabel niveau reduceren. Houd als manager in het achterhoofd dat je in de verleiding kunt komen door te kiezen voor de ‘zekere’ bonus terwijl mensenlevens in gevaar komen. Geen weldenkend mens wil op het geweten hebben dat mensen onder hun verantwoordelijkheid hun leven geven. Een asset manager hoort niet te gokken, maar slechts weloverwogen risico's te nemen. En veiligheid staat altijd voorop voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is.

Test dus maar niet of het recht in Nederland tot dezelfde resultaten leidt als in Italië!

John de Croon is partner bij AssetResolutions B.V., een bedrijf dat hij samen met Ype Wijnia heeft opgericht. Beurtelings geven ze in deze wekelijkse column hun visie op een aspect van asset management. De columns staan gepubliceerd op de website van AssetResolutions, www.assetresolutions.nl/nl/column

---

¹ Een KPI kan bijvoorbeeld LTIF of DART-rate zijn. LTIF = Lost Time Injury Frequency. DART = Days Away, Restrictions and Transfers